

נובמבר 2008 • חשון תשס"ט

שירים שאחרו לדעת פיליפ רוזנאו

&

אם תרצו אגדה אין זה הנזל וגרטל.
יהודי נושא את הגבנת עד רום הר סיני. במוךד מחכה יער שחר.
מה יש להגג על הלדת טרגדיה יהודית מתוך רוחה של מוסיקה
בימים ההם בזמן הזה פשיהודי נושא את הר סיני עד רום הגבנת...

כל עוד

כל עוד הגרוע יותר לפנינו –
זה לא סוף העולם.

כל עוד תקנה מתעלסת עם אור ראשון –
יום חדש יולד.

כל עוד נתן לספר בעשר אצבעות –
יש לנו קול ויש לנו אגרוף.

כל עוד הצב לא על הגב
יש תקנה שיגיע רחוק

כל עוד הגב לא אל הקיר –
יש תקנה שהקיר יצבע בלבן

עשו חיים

אם

אם לא חכה לכאוס השלט: עצר!
תחלת העולם לפניך,
למה אתה חושב שלך יחכה: עצר!
סוף העולם לפניך?

פעמים מדי

אינני שוקעת פעמים באתם הפנים – נפחה הגונה ושקעה.
וכי מי רוצה להשתקף פעמים באתם שמנים? – נתפלאו הפנים.

איני נכנסת פעמים לאותם נעלים – הדגישה אשת הגביר.
פעמים חרבי לא תחליד על אותו קיר – הצהיר האביר.

דון זיואן: וכי למה להסתיר, לקסם נשי אין מחיר.
אבל אל תצפו שאתגנב לשבר אותו לב פעמים.

אני מוכן – הצדיע התלן – אבל איני מזמן
לתלות פעמים נדון בדבר – מה שעבר עבר.

העיר השועל: להתפס פעמים באתו משל –
זה לא חסר מזל. זה דואט של טפשות עם מחדל.

לא לישן פעמים באתה מטה לא גורם לי תעוקה.
עם כל הכבוד, מי שאינו בודד הוא בודד מאד –
שבר הנודד את חותם השתיקה.

הגורל אינו חוזר פעמים על אותה טעות
אם נולדת, חיה! כי פעמים לא תמות.

אינני בורא פעמים אותו כוכב – משך האל בכתפיו,
מה שחרב חרב.

ורק נדודי שנה אינם ערוכים לחשבון.
לילה לילה הם מופיעים למסדר
חנוטים באותו הסיוט.

לפנים קראו לזה נאמנות .

אמר הפילוסוף

אמר הפילוסוף הנכבד אדורנו :
אין שיחה אחרי אושוץ.
ספר זאת לסנונית המציצת
מעל גג הקרמטוריום.

חלום ההזדמנויות או חלון ושברו

עומדים שעות שבעות, ויש שמתעקשים
לעמד שנים מתחת לחלון ההזדמנויות,
ואולי תאות פורטונה להראות עצמה, וכי מה
אנו כבר מבקשים: שברי חיוך, סימן חיים?

עובר פרחח של מה בכך ומטיל אבן
וראה זה פלא: מיד, בחלון ההזדמנויות
במלא הודה, היא מתנצבת לפניו.

מה מוסר השכל שהספור נושא?
השיר הלל הוא לחצפה? הלל
לאי כבוד חובות חברה?
ואולי רק עצב ההפכה
כי איה זה אשר ידע
את צו לבה של פורטונה.

מאזן חמה וחם

אין מתעלה הנשמה למשמע הרקוואם
אין יגונו של אחד הוא כח עלוי לכנפי אחר

אין ציורי אסונות מאירים את עינינו ואנו
מכנסים באימה משתקפים חבוקים במראה

אין קינה על ילד, אם או אהובה
הופכת למעין שירי אהבה

אין תצמח מהם הניה
אין שוב יפונו חיים

הבְּהָרָה

רַגַע דַּעַת מַעֲשֶׂה אֵינֹו רַגַע הַמַּעֲשֶׂה
 הַרְגַע הַזֶּה כָּבֵד עֵבֶר וְזֶה שְׁטָרֵם
 הוּא עֲדִינוּ בְּחִזְקָה עֲלוּמָה

כַּמָּה אֲשַׁלְּחָה יֵשׁ בַּשׁוּרָה
 הֵינָה מְטֹלוֹת גּוֹפּוֹתֵינוּ.
 וְכַמָּה שְׁקָר. כִּי מָה

שְׁמַטָּל עֲלֵינוּ לֹא נִגְלִיד.
 וְשׁוּם תְּפִלָּה לֹא תַעֲזֹר
 אוֹתוֹ לְאוֹת אַחַר מְמוֹתוֹ

הַרְגַע שְׁבוּ צַעַר עַל הַנִּיר
 הוֹפֵךְ לְכַתֵּם אֶפֶל
 רַק הַצַּעַר עָלָיו הוּא צַעַר אֲמָת.

בְּנֶאֱדָם, דוֹר הוֹלֵךְ וְנֶאֱלָם. וְאַתָּה ?

סָבָא פִּילִיפּ

סָבִי קִבֵּל בֵּינָה וְאַנִּי חָיֵב לָהֶם לוּל
 סָבִי קִבֵּל כּוֹס בִּירָה וְאַנִּי מְחַיֵּב בְּחֵבִית
 סָבִי קִבֵּל בְּנִטָּו כְּדוֹר וְאַנִּי חָב לָהֶם נְקָמָה

אֵין לִי לוּל וְאֵין לִי חֵבִית, אֲבָל חַיֵּי נְקָמָה
 תּוֹסֶסֶת וּמְתוּקָה מְמַנָּה לְמַנָּה : שְׁתֵּי נְכָדוֹת
 צוֹחֲקוֹת בְּלִי חֲשָׁבוֹן

Grandpa Philipp

My grandpa got an egg and I owe them a coop
my grandpa got a beer and I am in for a keg
my grandpa got a bullet in the ghetto and I owe them vengeance

I have no coop I have no keg but my life is vengeance
that gets sweeter by the dish: two granddaughters
laughing without reckoning

Großvater Philipp

Großvater kriegte ein Ei und ich schulde ihnen einen Stall
Großvater kriegte ein Bier und ich schulde ihnen ein Fass
Großvater kriegte eine Kugel im Ghetto und ich schulde ihnen Vergeltung.

Ich besitze keinen Stall und besitze kein Fass aber mein Leben
Ist Vergeltung, gärender und süßer von Mahlzeit zu Mahlzeit:
Zwei Enkeltöchter, unentgeltlich lachend.

Mon grand-p`ere Philipp

Mon grand-p`ere a eu un oeuf et je leur dois un poulailler
mon grand-p`ere a eu une bi`ere et je leur dois un tonneau

mon grand-p`ere a eu une balle dans le ghetto et je leur dois la vengeance

Je n'ai pas de poulailler je n'ai pas de tonneau mais ma vie est la vengeance

qui devient plus douce a chaque plat: deux petite-filles

qui rient sans compter

Dziadek Philipp

Mój dziadek dostał jajko a ja jestem im winny kurnik.
Mój dziadek dostał kufel a ja jestem im dłużny beczkę.
Mój dziadek dostał kulę w gecie a ja jestem im winny zemstę.

Nie mam kurnika nie mam beczki, ale żyję zemstą.
Soczystą i słodsza od dania do dania: dwie wnuczki
Śmieją się bezrachunku

וְכֹן הַלְאָה, וְכֹן הַלְאָה

כַּמָּה אֶהְבֵּתִי אוֹתָהּ וְכַמָּה הִיא אֶהְבָּה וְכֹן הַלְאָה וְכֹן הַלְאָה
אֲבָל דַּרְכֵנוּ; הִיא בְּשָׁלִי וְאֲנִי בְּשִׁלָּה וְכֹן הַלְאָה וְכֹן הַלְאָה
לֹא חִייתִי אֶת חַיִּי וְהִיא לֹא חִייתָה אֶת חַיִּי וְכֹן הַלְאָה וְכֹן

אֲנַחְנוּ רְחוּקִים וְקָרוּבִים וְלִפְעָמִים קָרוּבִים אֲבָל רְחוּקִים וְכֹן הַלְאָה
כְּשֶׁאֲנַחְנוּ לֹא מוֹדְדִים בְּסֶרֶט זְכָרוֹן אֵיפֹה זֶה נִתְקַע וְכֹן הַלְאָה
לִפְעָמִים אֲנִי חוֹלֵם אוֹתָהּ חוֹלְמַת אוֹתִי וְכֹן הַלְאָה

כָּל עוֹד בְּחִלּוּמֵי אֶתְּ אֲתִי וְאֲנִי וְכֹן הַלְאָה,
יְקִירִי, חִלּוּמוֹתֶיךָ רַמִּים אֲבָל הַחַיִּים קֶצְרִים וְכֹן הַלְאָה
לֹא יִמְשֶׁךְ לְעַד וְכֹן הַלְאָה, כַּמָּה שָׁזָה נֶחְמַד

שָׁעַל מִטְתִּי אֶת מִתְגַּלְגַּלֶּת אֲתִי שֶׁלֹּא אֶתְקַל בְּעֶצְמִי לְבַד וְכֹן הַלְאָה
בְּכָל פַּעַם שְׁאֲנִי מִחְלִיף צַד שֶׁלֹּא לְתַת לְאֶפֶל הַהוּא לְהִטְפֹּל כֶּךָ
כְּמוֹ שָׁרֵק וְכֹן הַלְאָה יוֹדֵעַ לְהִתְגַּלְגֵּל וְחוֹן הַלְאָה מִפֹּה וְכֹן הַלְאָה

וְכָל הַהַלְאָה הַמְעֵיף עַד מוֹת וְכֹן הַלְאָה
אֲבָל כָּל עוֹד וְכֹן הַלְאָה מִתְגַּלְגֵּל אֲתִי, אֲנִי אוֹפְטִימִי

כִּי לֹא עַל כֵּן הַלְאָה לְהִתִּיר מֵהַשְׁהֵלֵב מִסְתִּיר

פַּעַם

פַּעַם חִלַּמְתִּי עַל עֵתִיד. הַיּוֹם אֲנִי חוֹלֵם עַל עֶבֶר.
 פַּעַם הַבְּדִיחוֹת הִגְנוּ עָלַי מִכִּיב. הַיּוֹם – מִסְּנִילִיּוֹת.
 פַּעַם אִמְהוֹת הִתְעַנְּנוּ בִּי בְּעִבּוֹר בְּנוֹתֵיהֶן. הַיּוֹם – לְהַפְּךְ.

פַּעַם טִמְנֵתִי עָלַיִם בְּסִפְרִים. וּסְפָרִים בְּזִכְרוֹן.
 הַיּוֹם אֲנִי טוֹמֵן עָלַי זִכְרוֹן בְּאוֹגְדָנִי שְׂכַחָה.

פַּעַם עַל הַרְבֵּה דְבָרִים לֹא הָיוּ לִי תְּשׁוּבוֹת
 הַיּוֹם עַל הַרְבֵּה דְבָרִים אֵין לִי שְׂאֵלוֹת

פַּעַם אִמְרָתִי: בְּעֵתִיד... מָחָר כָּבָר אִמַּר: בְּעֶבֶר...